

ÜZENET

A PRÁGAI REFORMÁTUS MISSZIÓS GYÜLEKEZET
HETILAPJA – I. ÉVFOLYAM – 36. SZÁM, 2008. OKT. 5.

Kedves Testvéreim!

Most, amikor gyülekezetünkben három egymást követő héten is keresztre kerül sor, különleges súlyt kapnak Pál

bítani fogja őket.

Milyen lehetett ez az élet?

Először is ismerjük meg egy kicsit Efézust, a nagyvárost, ahol egy zsidókból és pogánykeresztyénekből álló gyüle-

„Mondom tehát, és tanúsítom az Úr nevében, hogy többé nem élhettek úgy, ahogyan a pogányok élnek hiábavaló gondolkodásuk szerint. Az ő elméjükre sötétség borult, és elidegenedtek az Istennek tetsző élettől, mert megmaradtak tévelygésükben, és megkeményedett a szívük. Ezért erkölcsi érzékükben eltompulva, gátlástalanul mindenféle tisztátalan tevékenységre vetemedtek nyereségvágyukban.

Ti azonban nem így tanultátok a Krisztust; ha valóban úgy hallottatok róla, és kaptatok felőle tanítást, ahogyan az megvalósult Jézusban. Vessétek le a régi élet szerint való óembert, aki csalárd és gonosz kívánságok miatt megromlott; és újuljatok meg lelketekben és elmétekben, öltsetek fel az új embert, aki Isten tetszése szerint valóságos igazságban és szentségben teremtett.”

Ef 4,17-24

apostol szavai, amik annakidején kereszteselés utáni beszédként hangzottak el. Pál itt olyan pogánykeresztyénekhez szól, akik megkeresztesedésük előtt katechézist kaptak, az Ige azt mondja, hogy „*tanulták a Krisztust*” (20. v.). A kereszteségben egyek lettek Krisztussal, és már nem lehetnek többé egyek a világgal. Döntöttek Jézus mellett, de fennáll annak a veszélye, hogy visszatérnek a régi életükhöz, hogy a régi életük csá-

kezet működött. Efézus a Római birodalom egyik provinciájának, Ázsiának volt a közigazgatási központja. Vallási központnak is számított a város: itt volt ugyanis Artemisznek, a vadászat, a termékenység és a szerelem istennőjének kultuszközpontja (ApCsel 19) – az Epheszoszi Artemisz-templom egyike volt az ókor hét csodájának –, de Efézus a császárkultusz fellegrvárának is számított. Ezek mellett jelen volt Efé-

zusban egy nagyon veszélyes filozófiai irányzat is, amellyel az őskeresztyének sokat vitatkoztak, a gnoszticizmus. A gnoszticizmus ugyanis szintén megváltást hirdetett, de olyan módon, hogy az ember egy bizonyos titkos tudás, titkos ismeret által megistenülhet és megválthatja önmagát. Tehát az embernek nemcsak hogy saját magában kell keresnie a megváltást, hanem a saját cselekedetei viszik el az önfelszabadításig. Más formában hasonló dolog ma is jelen van. A mai világban az az elfogadott vélemény, hogy: mivel az ember erős, meg tud állni a maga lábán, ezért nincs szüksége hitre. Nem igényel külső beavatkozást, hiszen saját maga tudja vezérelni legjobban az életét. Egyébként is a hit majdnem olyan mint a babonáság. Cselekedetekkel megnyerem a jó erők segítségét, és elfordítom magamtól az ártó erőket. A sikeremet tehát önmagamnak köszönhetem, a jó stratégiai érzékemnek.

Ezzel szemben a keresztyének nem maguktól és nem magukból veszik a tudásukat – mondja Pál is. Nem egy megtanulható titkos ismeretet birtokolnak, hanem Krisztuson alapuló hitünk van. Pál apostol azt mondja a levele elején: *„Kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez”* (Ef 2, 8). Jézus Krisztust tehát az ismeri meg, akivel a Lélek megismerteti (Ef 1,17). A Vele való viszonyunk nem egy babonás hit, nem egy kiszámíthatatlan felsőbb hatósághoz kötődünk, hanem nagy és hálás szeretet köt minket Hozzá, a mi mennyei Atyánkhoz. Nem azért akarunk az Ővéi lenni, hogy mintegy öncélúan bebiztosítsuk magunkat a

magunk javára, hanem hogy minél jobban felhasználhasson bennünket a maga céljára, mások javára! Így vehetünk részt Isten munkájában.

A levél címzettjei megtért, megkeresztelkedett emberek, akiket Pál arra buzdít, hogy a megtérés előtti és a megtérés utáni életük közötti különbség legyen teljesen nyilvánvaló! Többé nem lehetnek úgy, mint akik nem kaptak új életet Krisztusban. Vannak dolgok, amiket hívő és nem hívő teljesen egyformán csinál. Nem az öltözködésen vagy más külső dologban lehet észrevenni, hogy Istené vagyok, nem a „napi rutinom” más, hanem Krisztusban a gondolkodásom lett más. Ezt fejezi ki a görög metanoia-megtérés kifejezés: a meta- átalakulást, megváltozást jelent, a nous (nusz) pedig elmét, agyat. A megtérés tehát a gondolkodásmód gyökeres átváltozása, egy elmebeli megújulás. Ennek kell nyilvánvalónak lennie a megtért emberek életében.

Mire jó ez az elmebeli változás? Krisztus újjáteremti az emberi gondolkodásunkat, hogy megismerjük, mi az Isten akarata. Enélkül a változás nélkül az emberi elmére sötétség borul, az erkölcsi érzék eltompul, és az ember és Isten közötti távolság fokozatosan egy áthidalhatatlan szakadékká nő (17-19. v.). Az újjá nem született ember és Isten között nemcsak hogy létezik egy bizonyos adott távolság, de az ilyen ember egyre messzebb kerül, egyre jobban elidegenedik Istentől és a Neki tetsző élettől. Olyan ez, mint amikor a vasúti sínek kettéválnak. Először a távolság szinte észrevehetetlen, aztán az egyik

sín irányváltása egyre nyilvánvalóbbá lesz és végül nem marad semmi közös. Istentől eltávolodva eltompul az erkölcsi érzék, és Isten világosságától elválasztva romlik a lelkiismeret. Először még érezzük, hogy valami sántít, még szól a lelkiismeret, még érzékeny, aztán mivel egyre kevesebbet használjuk, el-lustul és teljesen el is aludhat. Nagyon kényelmes az, hogy én szabom meg, hogy nekem mi a jó és mi az elfogadható. Én válok saját magam mércéjévé. De attól, hogy az egyre jobban elszunnyadó lelkiismeretem azt mondja, hogy valami elfogadható és jó, attól még az a dolog nem válik automatikusan elfogadhatóvá és jóvá. Isten még azt mondhatja a döntésünkre, hogy az rossz.

A megtéréskor Isten a mi bűn által tönkretett erkölcsi értékrendünket átállítja a maga mércéje szerint, Magához igazítja. *„Mert Krisztus nélkül nincs világosság: sem gondolatokban, sem érzésekben, sem cselekedetekben, és Nélküle csak gátlástalanságra képes az ember”* (19. v.).

Azzal, hogy a hívő ember Isten tulajdonába adta magát, egy hatalmas változáson ment keresztül: új emberré lett. Új teremtés lettünk és ez úgy nyilvánul meg, hogy magunkra öltjük az új embert egészen és teljesen. Ehhez le kell vetnünk a régít. Nincs szükségünk a régi ruhánkból semmire, mert Krisztus teljesen új ruhával ajándékoz meg bennünket.

Az ember számára néha fájdalmas ez a változás és legszívesebben kombinálná a kettőt, a régít és az újat. Az Istentől kapott új azonban nem arra van, hogy a

réginket foltozgassuk vele. Néha fájdalmas bizonyos régi kedves ruhadaraboktól megválni, mert kényelmesek, mert hozzászoktunk, mert még tulajdonképpen jók és használhatók, és túl nagy erőfeszítésre lenne szükség ahhoz, hogy az új ruha is kényelmes legyen. Ilyenkor próbálunk szelektálni. Az óemberünknek vannak részei, amik nagyon szakadtak, nagyon szégyenletesek – ezeket örömmel kicseréljük. De vannak olyan dolgok, amelyekből profitáltunk, amelyek miatt mások elismernek minket, de Isten mértékébe nem férnek bele. És akkor az ember próbálkozik, hogy hátha mégis megtarthat valami régít.

Krisztusnál nincs szükségünk semmilyen régi ruhadarabunkra, amit magunkkal hoztunk, mert amit Nála, Tőle kapunk, az valami egészen csodálatos. Új teremtés lettünk annak minden külső jelével együtt. Új ruhát kaptunk, de meg kell tanulnunk viselni ezt az új ruhát. Ez van rajtunk a napi munka közben, a legnagyobb harcainkban is, és ez lehet a mi ékességünk akkor is, amikor ki kell állni valaki elé és „reprezentálni” kell. Ez az Istentől kapott új ruha az ékességünk. Ha engedjük, hogy Isten megújító munkája által napról napra újjáteremtse bennünket, akkor Isten örömét leli bennünk, gyönyörködik bennünk. És majd nemcsak itt ajándékoz meg új ruhával, hanem csodaszép fehér ruhát kapunk Tőle majd a mennyországban is.

Amen

(Elhangzott 2008. szeptember 28-án)

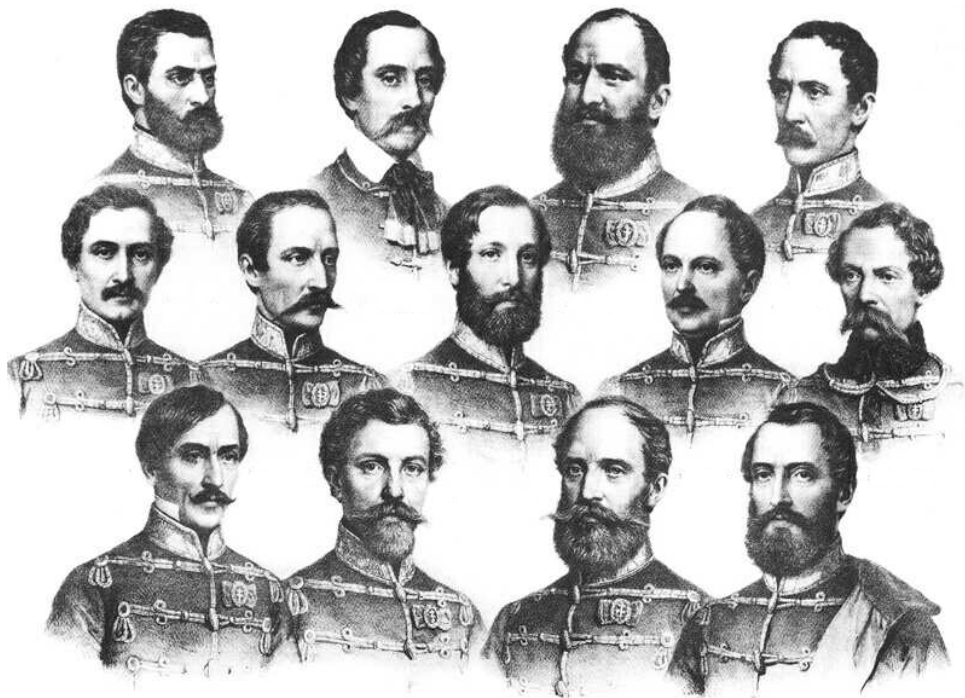
AZ ARADI VÉRTANÚK

Aradi vértanúk összefoglaló néven őrzi a magyar nemzet emlékezete az 1848–49-es szabadságharc 13 hős katonai vezetőjét, **akiket 1849. október 6-án Aradon végeztek ki**. Kossuth Lajos 1890-ben, az egyetlen fonografon is rögzített beszédében Aradot a magyar Golgotának nevezte.

A magyar sereg a Világos közelében levő szőlői mezőn adta meg magát az orosz csapatoknak. Ez nagy sértés volt a császári oldal számára. Ha nekik adták volna meg magukat a magyarok, annak üzenete az lett volna, hogy az ellenük folytatott forradalom elbukott. Így azonban az volt az üzenete a fegyverletételnek, hogy a két nagyhatalom

fegyveres erőivel szemben nem lehet tovább harcot folytatni. Ez volt az egyik fő oka annak, hogy az osztrákok a tábornokokat megillető lőpor és golyó általi halál helyett kötél általi halált írtak elő a magyar tábornokok részére, miután az oroszok – noha ígéretet tettek az ellenkezőjére – foglyaikat némi habozás után átadták számukra.

Felix Schwarzenberg miniszterelnök utasítására, *Ferenc József* jóváhagyásával hadbírószág elé állították, majd halálra ítélték és kivégezték a 13 magyar hőst. A hadbírószágot *Karl Ernst* törzshadbíró vezette. Az ítéleteket *Julius Jakob Haynau*hoz mint Magyarország teljhatalmú kormányzójához kellett felvinni megerősítésre és aláíratásra. **Valamennyi tábornokot kötél általi halál-**

ra ítélték, annak ellenére, hogy például Dessewffynek szabad elvonulást ígértek a fegyverletétele előtt. **Dessewffy, Kiss Ernő, Lázár Vilmos és Schweidel József ítéletét Haynau „kegyelemből” golyó általi halálra változtatta.** *A 13-ak ítéletét október 6-án – szándékosan a bécsi forradalom és Theodor Baillet von Latour császári hadügyminiszter meggyilkolásának első évfordulóján – hajtották végre, ami ezért a forradalom és szabadságharc vérbefojtásának gyászünnepe.*

Az ítéletek kimondása, a kivégzések mikéntje és sorrendje részletes megfontolások alapján történt. A legtöbb bosszúságot **Damjanich** okozta a császáriaknak, ezért őt illette volna az utolsó hely, de Haynau személyes bosszúja ezt is felülírta és így Gróf Vécsey került az utolsó helyre, aki miután már nem volt kitől elbúcsúznia, Damjanich előtt letérdelve, kezét csókolt neki.

Lőpor és golyó általi halállal halt (reggel fél hatkor): 1. **Lázár Vilmos**, főtiszt (ezredes), 2. **Gróf Dessewffy Arisztid**, tábornok, 3. **Kiss Ernő**, tábornok, 4. **Schweidel József**, tábornok.

Kötél általi halállal halt (reggel hat óra után): 5. **Lovag Poeltenberg Ernő**, tábornok, 6. **Török Ignác**, tábornok, 7. **Lahner György**, tábornok, 8. **Knezić Károly**, tábornok, 9. **Nagysándor József**, tábornok, 10. **Gróf Leiningen-Westerburg Károly**, tábornok, 11. **Aulich Lajos**, tábornok, 12. **Damjanich János**, tábornok, 13. **Gróf Vécsey Károly**, tábornok.

Ugyanezen a napon végezték ki Pesten az Újépületben **gróf Batthyány Lajos**

volt miniszterelnököt. Batthyány a kötélt általi halál megaláztatást elkerülendő öngyilkosságot kísérelt meg a felesége által becsempészett kis levélbontó késsel. Ám tettét észrevették, sebeit beköttözték. Miután ezeket a gróf letépte, a félholt ember kezeit összeköttözték. Október 6-a estére különféle izgatószerekkel olyan állapotba hozták, hogy saját lábán ment ki a vesztőhelyre. **Lichtenstein herceg** saját felelősségére az ítéletet golyó általi halálra változtatta. (Akkoriban ehhez még egy hercegtől is komoly bátorság kellett.)

Aradon a katonai elit kivégzése már *augusztus 22-én* elkezdődött, amikor felakasztották **Ormai Norbert** ezredest. Később, október 25-én agyonlőtték **Kazinczy Lajos** ezredest (őt emlegetik néha a 14. aradi vértanúként). **Lenkey János** tábornokot azért nem végezték ki, mert a börtönben megtébolyodott; ő néhány hónappal később az aradi kazamatában halt meg.

Az Aradi Vértanúk Emléknappja, Nemzeti Gyásznap Magyarországon, és a magyarok által lakott területeken.

A nemzet emlékezete az aradi hősokeket számos formában őrzi: Budapesten a XXI. kerületben van *Aradi vértanúk útja*, az V. kerületben *Október 6. utca*, és több nagyvárosban valamennyi vértanúról utcát neveztek el. *Emlékművük* áll például Pusztavacson. Szegeden és Kecskeméten az *Aradi vértanúk tere* őrzi emléüket Kiskőrösön Petőfi Sándor szülőháza közelében található emlékművük, egy fal, rajta a vértanúk domborműveivel.

(Forrás: wikipedia)

GYÜLEKEZETI ALKALMAK

Istentiszteletek:

Vasárnaponként 17.00-tól a gyülekezet Klimentská utcai gyülekezeti termében (Klimentská 18, Prága 1) vagy az „U Klimenta” templomban.

Biblióra: Az istentiszteletet követően, kb. 18.00-tól.

Énekkari próbák: Szerda esténként 18.00-tól, a Teológián (Černá 9, Prága 1), a kápolnában, vagy egyéb megegyezés szerinti helyen. (korus@refnet.cz)

A GYÜLEKEZET ÉLETÉBŐL

– Gyülekezetünk segédlelkésze, Bodnár Noémi előreláthatólag **október 19-én**, az istentiszteletet megelőző órákban szeretne **presbiteri gyűlést tartani**, és ezúton kér minden presbitert,

hogy számoljon ezzel az időponttal, ill. jelezze részvételét.

– A gyülekezet vezetősége az elmúlt héten **összeállította és postázta azt a bemutatkozó anyagot**, mely a **Szeretnaptár 2009-es** kiadványában kerül feldolgozásra. A Szeretnaptár révén gyülekezetünk újabb lehetőséget kapott arra, hogy ismertté tegye magát Szlovákia összes református gyülekezete számára.

– Szintén az elmúlt héten visszajelzés

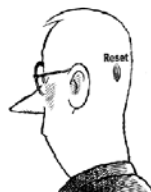
érkezett **Berkesi Sándor** karnagytól, melyben visszaigazolta gyülekezetünk meghívását, és jelezte, hogy a kórus tagjai is nagyon várják már a prágai utat. **Ezúton is kérünk minden kedves Olvasót, hordozza imáiban ezt a találkozót és annak előkészületeit is.**

– Továbbra is szükség van pár szálláshelyre a debreceni Kántus elszállásolásához. A debreceni kórus reménység szerint **november 14-17 között** lesz gyülekezetünk vendége.

– Gyülekezetünk gondnoka utánajárt a vasárnapi gyerekfoglalkozásra használható Klimentská utcai (1. emelet) terem bérelhetőségének. A termet a Csehtestvér egyház hajlandó rendelkezésünkre bocsátani, de mivel a terem egyben bejárat egy irodába is, meg kell oldaniuk az iroda zárva tartását. A helyiségek gondnoka, Halamáné tiszteletes asszony megígérte, hogy kérésünket beterjeszti a presbitériumnak és gondolkodni fognak a technikai probléma megoldásán. Reméljük, hogy mihamarabb sikerül megoldani ezt a problémát és elindulhat gyülekezetünkben a gyermekmunka is.

GONDOLAT

– A kocogás nagyon hasznos. Jó a lábaknak, a bokáknak. Nagyon jó a talajnak is. Úgy érezheti, szükség van rá. (*Ch. M. Schulz*)

ÜZENET – A PRÁGAI REFORMÁTUS MISSZIÓS GYÜLEKEZET HETILAPJA

Felelős szerkesztők: Bodnár Noémi, Hlavács Pál, Hlavács Brocko Tünde, Simon Sz. Krisztina. Lapunkat ingyenesen terjesztjük, de fenntartására bármilyen segítséget örömmel elfogadunk.

E-mail (hetilap rendelések - heti egyszeri küldés elektronikus formában): uzenet@refnet.cz

Banki kapcsolat: 7190131205/4000, **Számlanév:** Dienes Kornélia (Mađ. ref. sbor)

IBAN CZ7040000000007190131205, BIC (=SWIFT) BAWACZPP